

POSTANOWIENIE

Dnia 2 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz

w sprawie **T.G.**,
skazanego z art. 244 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu,
w dniu 2 października 2024 r.,
zażaleń wniesionych przez skazanego i jego obrońcę z urzędu
na postanowienie Sądu Okręgowego w Bydgoszczy
z dnia 3 lipca 2024 r., sygn. akt IV Ka 354/23,
o odmowie przywrócenia terminu do złożenia wniosku o sporządzenie na piśmie
i doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w Bydgoszczy
z dnia 9 listopada 2023 r., sygn. akt IV Ka 354/23,
na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.,

p o s t a n o w i ł:

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy, w wyniku uchylecia poprzednio wydanego postanowienia o odmowie przywrócenia skazanemu terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie wyroku wraz z uzasadnieniem postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 3 lipca 2024 r., sygn. akt V KZ 16/24, postanowieniem z dnia 3 lipca 2024 r. ponownie odmówił skazanemu T.G., a ponadto także i jego obrońcy z urzędu przywrócenia terminu do złożenia wniosku o sporządzenie na piśmie i

doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z dnia 9 listopada 2023 r., sygn. akt IV Ka 354/23.

Na to postanowienie zażalenie wniósł skazany oraz jego obrońca z urzędu. T.G. podniósł, że wyznaczona mu ówczasie adw. E. C. rażąco naruszyła obowiązki obrońcy z urzędu poprzez to, że nie skontaktowała się z nim i nie uzgodniła stanowiska w kwestii złożenia wniosku o przywrócenie terminu. Skazany odniósł się również krytycznie do wniosku autorstwa ww. obrońcy o przywrócenie terminu, zaś w kontekście realiów procesowych sprawy wskazał, że informację o zmianie adresu do doręczeń miał przekazać do sądu poprzedni obrońca z urzędu – adw. P.S., czego jednak nie uczynił. Ponadto zarzucił Sądowi brak poczynienia odpowiadających prawdzie ustaleń wynikających z nieprzeprowadzenia zawnioskowanych przez niego dowodów. Wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, a w konsekwencji przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu odwoławczego.

Aktualny obrońca z urzędu skazanego – adw. A. K., podniosła zarzut obrazy art. 126 k.p.k. polegający na ustaleniu, że w sprawie nie zaistniały niezależne od strony przyczyny skutkujące niedotrzymaniem terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku i jego doręczenie wraz z pisemnym uzasadnieniem. W uzasadnieniu zażalenia wskazano, że wobec usprawiedliwienia nieobecności świadka D.G. skazany oczekiwał na wyznaczenie kolejnego terminu rozprawy, podczas gdy Sad ją zamknął i odroczył termin publikacji wyroku. Skazany nie był świadomy tego przebiegu postępowania a na tym etapie zabrakło informacji skierowanej do skazanego o zamknięciu rozprawy i odroczeniu publikacji wyroku. Zaznaczono też, że skazany działał w zaufaniu do wyznaczonego mu obrońcy z urzędu i oczekiwał na informację o kolejnym terminie rozprawy od sądu lub swego obrońcy. Wskazano również, że skazany pozostawał w przekonaniu, że to na obrońcy spoczywa obowiązek złożenia wniosku o uzasadnienie wyroku. Autorka zażalenia wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia i przywrócenie skazanemu oraz jego obrońcy terminu do złożenia wniosku o sporządzenie na

piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z dnia 9 listopada 2023 roku, sygn. akt IV Ka 354/23.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Zażalenia nie zasługują na uwzględnienie.

Na wstępie należy zaznaczyć, że przyczyną uchylenia przez Sąd Najwyższy poprzedniego postanowienia Sądu Okręgowego w Bydgoszczy o odmowie przywrócenia skazanemu terminu do złożenia wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie wyroku wraz z uzasadnieniem w sprawie IV Ka 354/23, było naruszenie prawa skazanego do obrony, wynikające z niezłożenia wniosku o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o uzasadnienie przez wyznaczonego do tej czynności obrońcę z urzędu i rozpoznanie jedynie osobistego wniosku T.G. w tym zakresie. Na obecnym etapie postępowania wniosek taki obrońca skazanego złożył, a Sąd odwoławczy rozpoznał oba wnioski – skazanego i jego obrońcy.

Przechodząc do *meritum* badanej sprawy należy na wstępie zauważyć, że w orzecznictwie ugruntowane jest stanowisko, zgodnie z którym: „to na stronie wnoszącej o przywrócenie terminu zawitego ciąży obowiązek wskazania okoliczności, które uniemożliwiły jej dokonanie czynności procesowej w przewidzianym terminie, a także uprawdopodobnienie, że nastąpiło to z przyczyn od strony niezależnych” (*postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2024 r., II KZ 14/24, LEX nr 3715644*). Nie jest zatem obowiązkiem sądu poszukiwanie dowodów, które przemawiałyby za przywróceniem stronie terminu do dokonania czynności procesowej ani tym bardziej sąd nie musi dawać wiary twierdzeniom wnioskodawcy, niepopartymi dowodami potwierdzającymi wystąpienie wskazywanych przez niego okoliczności. Należy również zauważyć, że przepisy procedury karnej zawierają szereg regulacji o charakterze gwarancyjnym, w tym dotyczące odpowiednich pouczeń oskarżonego o jego prawach i obowiązkach, które co najmniej w podstawowym zakresie przekazują oskarżonemu zasób informacji pozwalający co do zasady (za wyjątkiem szczególnych sytuacji, np. stanowiących przesłanki obrony obligatoryjnej – art. 79 § 1 i 2 k.p.k.) na samodzielne realizowanie swoich podstawowych uprawnień procesowych,

niezależnie od czynności obrońcy ustanowionego z wyboru lub wyznaczonego z urzędu, czego zresztą należy oczekiwać od osoby rozsądnej, dbającej o swój interes prawny, nawet nie posiadającej specjalistycznej wiedzy prawniczej.

Nie każda zatem bierność obrońcy będzie uzasadniać wniosek o przywrócenie terminu dla dokonania czynności, której pełnomocnik profesjonalny strony nie zrealizował. Dlatego w orzecznictwie wskazuje się, że niedotrzymanie terminu zawitego z winy obrońcy stanowi dla oskarżonego okoliczność niezależną, o której mowa w art. 126 § 1 k.p.k. Jednakże dla przywrócenia terminu zawitego na dokonanie określonej czynności procesowej niezbędne jest wykazanie winy obrońcy skazanego, której nie można wywodzić z samego tylko faktu, że nie dokonał on określonej czynności, a to na wnioskodawcy ciąży powinność uprawdopodobnienia, że okoliczność, na którą się powołuje, jest od niego niezależna. Nie można bowiem przyjmować, że każde niewniesienie przez obrońcę oskarżonego wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku, jest przez niego zawinione (*postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 czerwca 2023 r., I KZ 15/23, LEX nr 3571901*).

Lektura uzasadnienia zaskarżonego postanowienia w kontekście analizy akt sprawy wskazuje, że Sąd II instancji miał podstawy, by uznać, że uchybienie przez skazanego terminowi do złożenia wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu odwoławczego nie było wynikiem okoliczności od niego niezależnych. Jeśli chodzi o zmianę adresu do doręczeń, to należy przede wszystkim podkreślić, że skazany został pouczone o obowiązku podania nowego adresu w przypadku zmiany miejsca zamieszkania pod rygorem uznania za skutecznie doręzonego pisma wysłanego pod dotychczasowy adres (k. 18). Podczas przesłuchania w charakterze podejrzanego T.G. podał adres zamieszkania, jak i do doręczeń: [...] I., ul. P. (k. 19). W dniu 7 sierpnia 2023 r. zadzwonił do Sądu Okręgowego w Bydgoszczy, informując o zmianie swego miejsca zamieszkania, podając adres do doręczeń: [...] J. ul. S. (k. 305), co jest zgodnie z treścią wywiadu środowiskowego do innej sprawy, przeprowadzonego w lipcu 2023 r. (k. 311). Na ten adres wysłano więc zawiadomienie o terminie rozprawy odwoławczej 30 października 2023 r. Korespondencji tej skazany nie

odebrał, jednak skoro podjął się usprawiedliwiania telefonicznie nieobecności na terminie rozprawy 30 października 2023 r. świadka D.G. (k. 376), to znaczy, że wiedział o tym terminie, a także o stopniu zaawansowania sprawy i możliwości jej rychłego, prawomocnego zakończenia. Przy doręczeniu skazanemu zawiadomienia o wcześniejszym terminie rozprawy apelacyjnej został on pouczone o treści art. 547 § 2 k.p.k. w zw. z art. 422 § 1 k.p.k. tj. o tym, że od dnia ogłoszenia wyroku rozpoczyna swój bieg 7-dniowy zawity termin do złożenia wniosku o sporządzenie pisemnego uzasadnienia wyroku i doręczenia go wraz z jego odpisem (k. 266). Nic w sprawie nie zmienia niezłożenie wniosku o uzasadnienie przez obrońcę z urzędu, albowiem zgodnie z art. 84 § 2 k.p.k. wyznaczenie obrońcy z urzędu nakłada na niego obowiązek podejmowania czynności procesowych do prawomocnego zakończenia postępowania, zaś to skazany, mając informację o terminie rozprawy odwoławczej, powinien był ustalić jaki jest jej rezultat. Bierności w tym zakresie nie można usprawiedliwiać zaniechaniem obrońcy z urzędu, które znajdowało uzasadnienie w przepisach prawa. W świetle powyższych realiów procesowych sprawy, Sąd odwoławczy miał zatem podstawy do odmowy przywrócenia terminu do złożenia wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku z dnia 9 listopada 2023 roku, sygn. akt IV Ka 354/23 wraz z uzasadnieniem.

Z tych względów, nie stwierdzając okoliczności, o których mowa w art. 439 § 1 k.p.k., orzeczono jak w postanowieniu.

[ms]